

วิวัฒนาการของปรีศนาคำทายไทย และการนำมาใช้ในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา

นางสาววิภา ศิริสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๖

ISBN ๘๓๔-๕๖๒-๓๕๔-๒

007824

| 17362428

THE EVOLUTION OF THAI RIDDLES AND THEIR USAGE
IN TEACHING AND LEARNING AT THE ELEMENTARY
LEVEL

MISS WIPA SIRISAWAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongorn University
1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วิชาของการของปริศนาคำทายไทย และการนำมาใช้ในการเรียนการสอน
 ระดับประถมศึกษา
 ชื่อผู้ศึกษา นางสาววิภา ศิริสวัสดิ์
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญชื่อ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง สุทธสาร
 ภาควิชา ประถมศึกษา
 ปีการศึกษา ๒๕๒๖

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อประมวลความเป็นมาของปริศนาคำทายของ
 ไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งการนำปริศนาคำทายไทยมาใช้ในการเรียนการสอน
 ระดับประถมศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของปริศนาคำทายไทย จาก
 หนังสือ เอกสาร วารสาร และสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
๒. สัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปริศนาคำทายไทย ได้แก่ นักการ-
 ศึกษา นักคหิชาชาวบ้าน ผู้สูงอายุ ครู นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ
 นักเรียน เกี่ยวกับการนำปริศนาคำทายไปใช้
๓. ประมวลข้อมูลที่ได้ และนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

ปริศนาคำทายในสมัยสุโขทัยและสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นการตามตอมปัญหาทาง-
 ธรรมะ และมีเล่นในพระราชวังก่อน ต่อมาก็ได้เผยแพร่ออกสู่ประชาชน การทายปริศนา-
 ของไทยนิยมเล่นกันมากในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เช่นในงานวัด งานศพ และในเวลาว่าง
 เป็นการเล่นในหมู่ญาติมิตร การเผยแพร่ปริศนาคำทายในช่วงแรกเป็นการถ่ายทอดทาง วาจา
 เมื่อมีการพิมพ์เกิดขึ้นในประเทศไทย จึงทำให้ปริศนาคำทายแพร่หลายในหมู่ประชาชนมากขึ้น

ในรูปของสิ่งพิมพ์ ปัจจุบันนี้มีการนำปริศนาคำทายไปเล่นในโอกาสต่างๆเป็นจำนวนมาก เช่น ในหนังสือพิมพ์ ในหนังสืออ่านสำหรับเด็ก ในรายการทายปัญหาของโทรทัศน์ และได้มีการบันทึกในแถบเสียงคasset วิธีการเล่นทายปริศนา ผู้เล่นมักจะแบ่งเป็นสองฝ่าย ผลัดกันถามและตอบ หรือเล่นทายกันเป็นกลุ่ม

ปริศนาคำทายไทย ประกอบด้วย คำประพันธ์หลายประเภท ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ในการเล่นทายปริศนาประเภทร้อยกรองนั้น จะมีวิธีตอบ ๔ แบบคือ คำตอบที่มีคำขึ้นต้นเหมือนกัน คำตอบที่มีคำลงท้ายเหมือนกัน คำตอบที่เป็นคำยวน และคำตอบที่เป็นการเล่นนัยหรือคำอุปมา คำทายที่เป็นร้อยแก้วหรือคำดามธรรมคำกวีจะตอบเป็นคำๆหรือเป็นประโยค

ปัจจุบันนี้ปริศนาคำทาย ได้เข้ามามีบทบาทในห้องเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะในการจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งอาจแบ่งได้ตามกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ โดยยึดคำถามคำตอบของปริศนาเป็นหลักในการจัดหมวดหมู่ โดยเน้นเฉพาะใน กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริม - สติขณะนิสัย และกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ปริศนาคำทายเป็นข้อความที่ชวนเงื่อน และท้าทายให้ผู้เล่นคิดและหาคำตอบ วัตถุประสงค์ของการนำปริศนาคำทายมาใช้ประกอบการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาคือ เพื่อสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้ผู้เรียนสนุกสนาน และเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดเป็น และแก้ปัญหาเป็น ซึ่งตรงตามคุณลักษณะของเด็ก ที่หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ต้องการ

Thesis title The Evolotion of Thai Riddles and Their
Usage in Teaching and Learning at the
Elementary Level

Name Miss Wipa Sirisawat

Thesis Advisor Assistant Professor Kittiyavadi Boonsue
Assistant Professor Prakong Suthasarn

Department Elementary Education

Academic Year 1983

ABSTRACT

The purposes of this study were to study the evolution of Thai Riddles from Sukhothai Region to the present, and their usage in teaching and learning at the Elementary Level.

This historical research was conducted under the following procedures:

1. Studying and collecting of concerning data about the evolution of Thai Riddles from books, magazines and the other related papers both in Thai and in English.
2. Interviewing the educators, folklore experts, old people teachers, students and the students teacher from the faculty of Education Chulalongkorn University who had experiences in playing these riddles.
3. Organizing and presenting the data in descriptive form.

Most of Thai Riddles in Sukhothai Region and Ayuthaya Region concerned about religion . It took place first in

the palace and was spread out to people later on. Thai Riddle games were very popular in Ratanakhosin Region. It was played during the temple's festival, cremation and in the leisure time among the family members and friends. Thai Riddles were first known through verbal communication. Later on it was spreading out by printing techniques. Nowadays, there are many kinds of Thai Riddles shown in variety of presentation such as in newspaper, children's magazines, television competition program and also in tape cassettes. The players would be divided into two sides and took turn to be the asking and the answering sides or they may play in big group with one's raising questions and the others finding the answers.

Thai Riddles were constructed into variety both in poem and poetry. If it's poem the answer would be in four ways:- the same beginning word, the same ending word, the conundrum words and the toning sound words.

At present, riddles played active role in the classroom especially in the learning situation according to Elementary Curriculum B.E.2521. It can be classified in four areas , according to the questions or the answers:- Riddles in Basic Skill area , Riddles in Life Experience area , Riddles in Character Development area and Riddles in Work Oriented Education area .

Most Riddles are the ambiguous questions, which challenge the answers to find the exact answers. The aims of introducing riddles in instruction activity are to lift

up the atmosphere and to make the classroom more lively and enjoyable, with the supreme expectation of cultivating the students to be smart thinkers, and reasonable problem solvers which were part of the desirable characteristics of young children written in the Elementary Curriculum B.E 2521.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญชื่อ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง สุทธสาร นับแต่การให้คำแนะนำ ข้อคิดเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ คำปรึกษาช่วยเหลือในขณะดำเนินงาน ตลอดจนการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในค่านต่างๆอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี รวมทั้งคอยกระตุ้นเตือนและให้กำลังใจผู้วิจัยอย่างใกล้ชิดตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพและซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูล ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะ ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ขอบคุณ พี่ตุ๊ก, พี่แอ้ และคุณไพสิฐ คันทูลพงษ์ ผู้ซึ่งช่วยเหลือในการพิมพ์ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความสนับสนุน ให้กำลังใจ ด้วยความรักและเสียสละเพื่อลูกเสมอมา

วิภา ศิริสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
๑. บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	๖
ขอบเขตของการวิจัย.....	๖
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๖
ค่าจำกัดความ.....	๗
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	๗
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	๘
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	๘
การเสนอผลการวิจัย.....	๘
๒. ความเป็นมาของปริศนาคำทายไทย.....	๑๑
ลำดับความเป็นมาของปริศนาคำทายไทย.....	๑๑
ปริศนาคำทายไทยสมัยสุโขทัย.....	๑๓
ปริศนาคำทายไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา.....	๑๔
ปริศนาคำทายไทยสมัยกรุงธนบุรี.....	๑๗
ปริศนาคำทายไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์.....	๑๘
สมัยรัชกาลที่ ๑ - ๔.....	๑๘
สมัยรัชกาลที่ ๕ - ๗.....	๒๐
สมัยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองถึงรัชกาลปัจจุบัน....	๒๔
การเปลี่ยนแปลงของปริศนาคำทายไทยจนถึงปัจจุบัน.....	๓๕

๓	โครงสร้างของปรีศนาคำทาย.....	๔๑
	ลักษณะและรูปแบบของปรีศนาคำทายไทย.....	๔๑
	ปรีศนาคำทายไทยแบ่งตามหลักวิชาคคิชาขวาน.....	๔๔
	ปรีศนาคำทายไทยแบ่งตามเนื้อหาของปรีศนา.....	๔๓
	ปรีศนาคำทายไทยแบ่งตามลักษณะคำถามคำตอบ.....	๕๒
	ปรีศนาคำทายไทยแบ่งตามรูปแบบของการประพันธ์.....	๕๓
	โครงสร้างของประโยคในปรีศนาคำทายไทย.....	๖๓
๔	การจัดหมวดหมู่ปรีศนาคำทายไทยตามกลุ่มประสมการณ์ ในหลักสูตร- ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑.....	๗๕
	ความมุ่งหมายและการจัดกลุ่มประสมการณ์การเรียนการสอน- ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑.....	๗๖
	ปรีศนาคำทายตามกลุ่มทักษะ.....	๘๓
	ปรีศนาคำทายตามกลุ่มสร้างเสริมประสมการณ์ชีวิต.....	๑๐๓
	ปรีศนาคำทายตามกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย.....	๑๒๕
	ปรีศนาคำทายตามกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ.....	๑๓๐
๕	การนำปรีศนาคำทายไปเล่นและใช้.....	๑๓๘
	วิธีการเล่นปรีศนาคำทายไทย.....	๑๓๘
	วิธีเล่นปรีศนาคำทายไทยของภาคกลาง.....	๑๓๘
	วิธีเล่นปรีศนาคำทายไทยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	๑๓๖
	วิธีเล่นปรีศนาคำทายไทยของภาคเหนือ.....	๑๓๗
	วิธีเล่นปรีศนาคำทายไทยของภาคใต้.....	๑๓๗
	การนำปรีศนาคำทายไปใช้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษา... ..	๑๔๐
	การใช้ปรีศนาคำทายเพื่อประกอบเนื้อหาในบทเรียน.....	๑๔๕
	การใช้ปรีศนาคำทายเพื่อเสริมทักษะทางภาษาและให้ความ รู้เรื่องศัพท์.....	๑๔๖
	การใช้ปรีศนาคำทายเพื่อผ่อนคลายบรรยากาศในห้องเรียน	๑๔๗

เกมปริศนาคำทายและกิจกรรมเสนอแนะ.....	๑๔๘
เกมทายปริศนาโดยใช้ท่าทางประกอบ.....	๑๔๘
เกมคิดไปตามไปทายให้ถูก.....	๑๔๘
เกมปริศนาอักษรไขว้.....	๑๕๐
เกมบอกใบ้ให้ทาย.....	๑๕๓
การเล่นร้อยกรองปริศนา.....	๑๕๓
เกมอักษรปริศนา.....	๑๕๔
เกมทายลักษณะสัตว์.....	๑๕๕
กิจกรรมปริศนาคำทายกับเรื่องการลอยกระทง.....	๑๕๗
๒ อภิปรายผลการค้นคว้า สรุป และข้อเสนอแนะ.....	๑๕๘
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	๑๖๐
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๑๖๐
ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า.....	๑๖๑
ประเด็นสรุป.....	๑๖๔
ข้อเสนอแนะในด้านการจัดการเรียนการสอน.....	๑๗๐
ข้อเสนอแนะในด้านการวิจัย.....	๑๗๑
บรรณานุกรม.....	๑๗๒
ภาคผนวก.....	๑๘๒
ประวัติผู้เขียน.....	๒๑๒